

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ULUSLAR ARASI GÖÇ
ÖRGÜTÜ ARASINDA ÖRGÜTÜN TÜRKİYE'DEKİ HUKUKSAL DURUMU,
AYRICALIKLARI VE DOKUNULMAZLIKLARI HAKKINDA
ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 22.10.2003 Sayı: 25267)

Kanun No
4984

Kabul Tarihi
16.10.2003

MADDE 1. - 16 Kasım 1995 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Göç Örgütü Arasında Örgütün Türkiye'deki Hukuksal Durumu, Ayrıcalıkları ve Dokunulmazlıkları Hakkında Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ULUSLARARASI GÖÇ
ÖRGÜTÜ ARASINDA
ÖRGÜTÜN TÜRKİYE'DEKİ HUKUKSAL DURUMU, AYRICALIKLARI
VE
DOKUNULMAZLIKLARI HAKKINDA ANLAŞMA**

Bir taraftan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (Bundan böyle "Hükümet" olarak anılacaktır) ile, diğer taraftan Uluslararası Göç Örgütü (Bundan böyle "Örgüt" olarak anılacaktır) arasında,

Örgütün amaç ve görevleri, yaptığı çalışmalar ve istihdam ettiği personel ile, keza Örgüt Bürosunun Türkiye'deki faaliyetinin hukuksal açıdan belirlenmesi için resmî bir anlaşmaya gerek olduğu gözönünde tutularak,

taraflar aşağıdaki şekilde anlaşmışlardır :

MADDE 1

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Örgütün Ankara'da bir büro açmasını kabul eder.

MADDE 2

Örgüt Türkiye'de hükmi şahsiyete sahip olacak ve tam yetki ile şu işleri yapacaktır.

- a. sözleşme akdetmek
- b. taşınır ve taşınmaz varlıkları mülk edinmek ve elden çıkarmak
- c. resmî ve özel kaynaklardan fonlar almak ve bunları kullanmak
- d. hukuksal girişimlerde bulunmak.

MADDE 3

1. Dokunulmazlığından kendi isteği ile yararlanmadığı özel durumlar dışında, Örgütün her türlü hukuksal işleme karşı dokunulmazlığı olacaktır.

2. Mülkî, idarî veya adlî makamlarca yapılacak arama, celp, müsadere, istimlâk ve diğer her türlü işleme karşı, araçlar da dahil, Örgütün mal ve varlıkları bağışık olacaktır.

MADDE 4

Örgütün binasına, arşivlerine ve genel olarak, Örgütün sahip olduğu veya elinde bulundurduğu hiçbir belgeye el konulamayacaktır. Bu açıdan bina, arşivler ve belgeler kendi özelliklerini açık olarak belirtilen işaretler taşıyacaklardır.

Büroya ait olan eşyalar Büro işleri dışında başka bir işte kullanılmayacaktır.

MADDE 5

Örgüt, malî denetim, yönetmelik veya her türde moratoryuma tâbi olmaksızın, her türlü fona veya paraya sahip olabilir ve her türlü para birimi ile çalışabilir. Örgüt, elindeki fonları veya paraları bir ülkeden başka bir ülkeye transfer etmek ve elindeki herhangi bir ülke parasını başka bir ülke parasına tahvil etmekte serbesttir.

MADDE 6

1. Örgütün faaliyet alanı kapsamında, Örgütün malları, eşyaları, gelirleri ve diğer varlıkları

a) Belediye hizmetleri karşılığı olarak ödenen vergiler dışındaki tüm vasıtasız vergilerden muaf olacaktır.

b) Örgütün resmî işinde kullanılacak olan malzemenin ithal ve ihracı ile ilgili gümrük resim ve harçlarından muaf olacaktır. Ülkenin kanun ve tüzüklerle yasakladığı yayınlar hariç, muaf olarak ithal edilen malzeme, bu konuda Hükümet ile yapılacak bir anlaşmanın şartlarına uygun olmadığı takdirde Türkiye Cumhuriyeti dahilinde satılamayacak veya başka bir ülkeye ihraç edilemeyecektir.

c) Resmî işlerde kullanılmak üzere ithal edilen araçlar ithal gümrük ve resimlerden muaf olacaktır.

2. Hükümet, Türkiye Cumhuriyetinde kain uluslararası hükümetlerarası kuruluşların araçlarına uygulanan aynı koşullarla Büronun resmî hizmet araçlarının kayıtlarının yapılmasına izin verecektir.

Örgütün müracaat etmesi halinde, Örgütün resmî işlerinde kullanılan motorlu araçları ilgili motorlu araçlar vergisinden muaf olacaktır.

3. Resmî faaliyeti için gerekli olan malzeme ve hizmetler karşılığı Örgütün yapacağı önemli sayılabilecek miktardaki ödemelerle ilgili Katma Değer Vergisinin Örgüte iadesi sağlanacaktır. İade talepleri, sadece tekrarlanan malzeme ve hizmet ödemeleri için veya (örneğin Örgüt bürosunun tefrişi gibi) önemli miktardaki masraflar için yapılacaktır. Resmî araçlarda kullanılmak üzere Örgütün satın alacağı fuel oil veya benzin gibi yakıt ve hidrokarbonların fiyatlarına dahil edilen istihlâk vergisi Örgüte iade edilecektir.

MADDE 7

1. Tüm resmî haberleşmede, Türkiye Cumhuriyeti dahilinde bulunan uluslararası hükümetlerarası kuruluşlara tanınan kolaylıklar Örgüte de tanınacaktır.

2. Hangi yolla haberleşme yapılırsa yapılsın, Örgütün yapacağı resmî haberleşmeye sansür uygulanmayacaktır.

MADDE 8

1. Örgütün büro personeli, büro amiri ile, Örgüt Genel Direktörünün veya onun tayin ettiği vekilin idarî vekilinin idarî kademelere atayacağı diğer memur ve görevlilerden oluşur.

2. Büro personeli IOM'ın memurlar hakkındaki tüzük ve kurallarına tâbi olacaktır.

MADDE 9

1. Örgütün hem Türk vatandaşı olmayan ve hem de sürekli olarak Türkiye'de ikamet etmeyen büro personelinin ve bunların aile bireylerinin yararlanacakları hakların başlıcaları şunlardır :

a) Söyledikleri veya yazdıkları sözlerden veya resmî görevleri ile ilgili faaliyetlerinden dolayı kanunî işlemlerden muaf olacaklardır.

b) Örgütün ödediği ücretlerden veya yaptığı ödemelerden doğacak vergilerden muaf olacaktır.

c) Tüm resmî yazı ve belgeleri müdahaleden bağışık olacaktır.

d) Göçetme kısıtlamalarından ve yabancıların kaydolma zorunluluğundan muaf olacaktır.

e) Mübadele kolaylıkları bakımından, benzer seviyedeki diplomatik temsilciliklerin görevlilerine tanınan haklardan faydalanacaklardır.

f) Ülke içinde veya uluslararası kriz durumlarında, benzer seviyedeki diplomatik temsilcilik görevlilerine tanınan ülkesine dönüş kolaylıklarından faydalanacaklardır.

g) Türkiye'ye ilk defa gelişlerinde getirdikleri şahsî eşyaları ve ev eşyaları gümrükten muaf olacaktır.

h) Her türlü şahsî hizmetten veya kamu hizmetlerinden ve askerlik yükümlülüğünden muaf olacaktır.

ı) Bürodaki hizmetleri yönünden Türkiye Cumhuriyetinin mer'î sosyal sigorta mevzuatından muaf olacaklardır.

2. Bu maddenin 1 inci paragrafında belirtilen ayrıcalık ve dokunulmazlıklara ilaveten, Büronun başında bulunan kimseye şahsî, eşi ve reşit olmayan çocukları ile ilgili olarak, uluslararası kuralların diplomatik görevlilere tanıdığı dokunulmazlık, muafiyet ve kolaylıklar aynen tanınacaktır.

MADDE 10

1. İşbu Anlaşma ile Örgüt görevlilerine tanınan ayrıcalık ve dokunulmazlıklar sadece Örgütün tüm koşullar altında kesintisiz çalışmasını sağlamak içindir ve bireylerin kişisel çıkarları için konulmamıştır.

2. Şayet Genel Direktör bu dokunulmazlıklarının yargıyı engellediğine ve kaldırıldıkları takdirde örgüt çıkarlarına hanel gelmeyeceğine kanaat getirirse, bu dokunulmazlıklardan feragat etmek kendisinin hakkı ve görevidir.

MADDE 11

Yargının sağlıklı olarak yürütülmesini, güvenlik kurallarına uyulmasını ve işbu Anlaşmada öngörülen ayrıcalık, dokunulmazlık ve kolaylıkların istismar edilmemesini temin için Örgüt yetkili mercilerle her zaman işbirliği yapacaktır. Örgüt, ülkenin kanunlarına ve tüzüklerine daima riayet edecektir. Devletin kendi güvenliği açısından alacağı önlemler bu Anlaşmanın hiçbir hükmü ile ihlal edilmeyecektir.

MADDE 12

Bu Anlaşmanın yorum ve uygulaması ile ilgili olarak Hükümet ve Örgüt arasında olabilecek herhangi bir anlaşmazlık görüşmeler yolu ile çözümlenecektir.

MADDE 13

a) İşbu Anlaşma, Türkiye Cumhuriyeti tarafından onaylanması tarihinden 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.

b) İşbu Anlaşma, taraflardan birisi Anlaşmayı feshedeceğini bir yıl önce yazılı olarak diğer tarafa bildirinceye kadar yürürlükte kalacaktır.

DURUMU TEYİDEN, aşağıda imzaları bulunan yetkili temsilciler işbu Anlaşmayı imzalamışlardır.

1995 Yılı Kasım ayının 16 ncı günü Türkçe ve İngilizce dillerinde ve beşer nüsha olarak Ankara'da akdedilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

Gün GÜR

Büyükelçi

Orta Doğu Afrika ve Uluslararası
Siyasî Kuruluşlar Genel Müdürü

ULUSLARARASI GÖÇ ÖRGÜTÜ

ADINA

Mark E. GETCHELL

Misyon Şefi

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
3	24	204
28	8	103:110, 172:195

I- Gerekçeli 187 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 8 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri Komisyonu görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/376